

РАДОВА РАДА

№ 188.

Середа, 16 (3) жовтня 1918 року.

№ 188.

Правління і співробітники київськ. повіт. скарбниці дрібної позички сповіщають про смерть високоповажного і коханого співробітника і завідувачого скарбниці

Миколи Миколовича Замятніна,

смерть которого наступила о 6 год. ранку сього 14 жовтня після тяжкої хворости. Заупокойна літургія відбудеться 16-го жовтня о 11 година ранку в Трьохсвятительській церкві, а потім тіло буде перенесено на Лук'янівське кладовище.

КИЇВСЬКА ПОВІТОВА УПРАВА з великим смутком сповіщає про смерть невтомного земського робітника, Завідувачого Повітовою Земською Скарбницею Дрібної позички і бывшего Агронома і Завідувачого Кооперативним відділом Управи.

Миколи Миколовича Замятніна,

умершого після тяжкої хворости о 6 год. ранку сього 14 жовтня. Тіло умершого буде перенесено 16 сього жовтня о 11 год. ранку в Трьохсвятительській церкві на Лук'янівське кладовище.

Другий Городський Театр.

Український Театр під орудою М. Садовського.

Сьогодні 16-го жовтня у середу: Учитель, ком. 3 д. і Франка і Веселіці муз. карт. 1 д. Нещенського; 17-го Про що тирса пелетіла 18-го Катерина і Останні сніг.

Квитки прод. з 11-2 г. дня і з 5-9 г. веч. Початок о 8 год. веч.

ДЕРЖАВНИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР.

Троїцький Дім. В-Васильківська вул.

Сьогодні 16-го жовтня у середу: Гандзя; 17-го Розбійники; 18-го нова п'єса ПРИЯТЕЛІ, 19-го Крути та не перекутуча; 20-го Розбійники.

Київ, 16 (3) жовтня 1918 року.

Мертві

З якогось часу в Києві відбуваються зібрання членів бувшої російської Державної Думи, яких сюди називають деякими десятками. Переважно це праві або октябристи, т. б. ті мертві душі, котрі й під час функціонування Думи були вже кричущим анахронізмом. Проте, називаючись на Україну, ці мертві душі

покладають надії на згаданих вже зібрання, що мають нібито бути у повелеваннях людей; ще гірше, як наприклад, Родзянко, мріють про поворот до старого ладу і навіть протестують проти всякої державної роботи на Україні.

Ці мрії можна зрозуміти. Родзянкові й людям його натури, звичайно, тільки й лишається марили про той лад, що вивів їх з бездіяльності й на згубу держави поставив цих здебільшого нікчемних людей на вершину тодішнього устрою. Своє становище вони використовували тільки на те, щоб допомогти самодержавним міністрам зачати державу в той спільний задушок, з якого вона вже не могла вибратися і розвалилася як розвалилася і та державна інституція, дума, що в страшний час руйнування тільки й здобувалася, починаючи з «історичного» засідання 26 липня 1914 р. на обласній панегіриці та патріотичне галасування, топчучи у йому навіть ті зерна здорової опозиції, що вноді були прокльовувалися в Думі. І відповідальність за розвал держави разом з самодержавною бюрократією повинні нести на собі і ці оригінальні російські парламентарі. Проте вони знов збираються на якусь політичну роботу.

Треба просто сказати: нехай збираються чи не збираються в Києві члени державної думи, а на вплив значення претендувати їм нічого. Не кажучи вже про формальну сторону справи, за ними нема навіть морального впливу. Не здохла його дума навіть у пам'ятні дні місяця лютого, коли Таврійський палац зробився був на момент осередком революційного руху: це значіння одіграла тоді не дума, як інституція, а дума, як ідея, і авторитет тодішнього складу міністрів. Слухавши думи впав уже безнадійно. Тим то голою бувши членів її не може важити більше, ніж голос усього іншого випадкового збіговиська випадкових людей. А

надто на Україні, од якої вони, як зробив був свого часу й достойний такої Думи голова її Родзянко, одікаються досить голосно і промовисто.

«Мертвий в гробі мирно спить», — тільки й можемо проказати цим мертвим душам, бо їх нічим пом'янути, окрім беслава та ганьби, що ними вони вкрили і себе і ту державність, якій так загарливо служили. Про якусь вагу їхнього голосу нема чого, звичайно йговорити.

Вочі апетити.

Це, що зараз твориться в австро-Угорщині являється — на мою думку — ненормальним, надзвичайним явищем. Ідея федерації, пропарована в Австрії з довгого часу, нашла свій зміст і суть не у федерації, а в чисто вузьких національних імперіалістичних амаганях поодиноких народів Австрії. Невдоволення пригнічені і поневолені народи Австрії, використовуючи внутрішню державну слабкість і спираючися нібито на зовнішню гарну і високу ідею вільсоновського самовизначення народів, ідею, якій вже конкретну форму надала велика російська революція, скривили її, і, рахуючися лиш з своїми заборочими апетитами, накиннулися на своїх недавніх товаришів неюди, на менші і слабші народи та поневолені і гнітуть їх ще гірше, ніж це було дові. Забувши на свою недавню позицію і не улаштувавши ще відносин у себе дома, вони безцеремонно розпочали зажерту боротьбу з своїми слабкими братами. У Коляби в Австрії поділі дальше розвивалися таким як досі шляхом, війна народів являється в наддунайській монархії неминуха.

Соціологічно ми можемо представити собі цей розвал Австро-Угорщини так: з одного боку ми бачимо велику творчу силу — ідею федералізму, з другого руйнівну силу імперіалізму. Ці дві сили в сучасному моменті політично-державної ситуації Австро-Угорщини, являються деструктивним елементом, котрий веде до загниву дотеперішньої суспільно-політичної наддунайської монархії. Третью силою, котра об'єднувала би ці дві сили, котра корегувала би ці дві сили, була б і надавала середній ліній, поки що не має. Такою силою — на мою думку повинна бути і буде міжнародна мирова конференція, якій завдання лежить в навязати ми яжемо його зовсім спокійно.

ні питання і встановити довготривалий мир і спокій на землі.

Мирна пропозиція Буріяна, за яку в скорому часі слідувала й пропозиція Німеччини на заклячення перемиря, спільне прийняття вільсоновської формули мира, були гаслом для австрійських народів для влаштування свого національно-державного життя. Австрійський парламент ця дійсно демократична і народна інституція розлетілася на протяж кількох годин і всякі спроби привернення конституційного організованого ладу в Австрії не дали досі ніяких позитивних вислідів. Народи Австрії почали горячково самоозначатися.

Українське громадянство і його політична думка може лиш радіти змаганню народів Австро-Угорщини в їхній боротьбі за волю національних прав і може їм народам лиш допомогти в досягненні цих ідеалів. Але з другого боку ми не можемо спокійно приглядатися тим ненормальним явищам і експериментам, які зараз творяться в усій австрійській державі, а це тим більше, що вони загрожують нашій державі, нашої національній державі.

Маю на думці ці всі політичні кроки і експерименти найближчих наших сусідів, вічних наших «приятелів» і культуртрегерів — поляків. Гнилий, кволий, анархічний і неспокійний до ніякої творчої економічної, політичної і державної роботи, польський народ почав устами своєї регенційної ради «самоопределяється». Користуючися хвилем безсилля давних своїх союзників і сусідів, а через те й маючи змогу трохи погуляти — панове поляки приступили на скорі до означення границь своєї неіснуючої ще держави.

По відомостям німецької і польської преси, апетити поляків неабиякі. З Коринто-польського 12 мільонового населення, вони «самоопреділили» себе не менше ані більше як на 38 мільонів. Звичайно, що побільшення і поширення своїх границь роблять вони перш за все за кошт українського народу, бо в фантастичні межі Польщі — по проекту поляків — входять і Холмщина і Полісся і Волиня і Поділля і Буковина і Галичина, де процентове населення поляків не перевищує пересечно 10%.

З західних кордонів нашої держави і з української Галичини надходять до нас тривожні чутки про неминучу можливість збройного нападу польських банд та зв. легіонів на українські землі. І ми мусимо бути готовими на всі можливі несподіванки в цих частинах нашої держави. Ми заявляємо рішучо і твердо, і звертаємо увагу провідникам польського народу, що вони дуже помиляються, коли свої безкарні експерименти на нашому народі думують перевести користуючися мимим нашим знесиленням. Ми хочемо жити в згоді і бажаємо спокійно, але одночасно з тим заявляємо, що кинемо нам рукавицю ми підійдемо і не допустимо до насильств задуманих навами поляка ми. Український народ вже сьогодні дав доказ, що вмیه і зможе боронити своїх національних прав і кожному, хто важить ся протягнути свою нечисту руку на наші землі, ми дамо так по пальцях, що він це довго тямитиме. Сусідні з нами приятелі держави ми визнаємо до пильного бачення за тим, що зараз твориться в Польщі і заявляємо, що коли цьому не буде по-ложеной кінці, на недалекому заході повстане новий Балкан, який дуже сильно загрозуватиме спокійно і творчій роботі знесилення війни центральної держави. До цього ані ми ані вони не можемо ніяк допустити. А панам польським імперіалістам ми заявляємо, що їхнього вивозу ми не боїмося, якщо йде в рівень з життям, яка настроєна прихильно до українсь-

Хлібороби власники і хлібороби демократи.

II.

Великі власники не рахуються ні з інтересами держави ні з потребами народних мас. Очевидно, що при системі вільної продажі землі — пани дідачі її продавати або не схотять або вимагатимуть, що ми вже не раз спостерегали, такої ціни, за десатину (до 3000 карб.), якої ні один селянин не в силах виплатувати. А фактичне становище землеволодіння вимагає справжньої земельної реформи, коли будемо — рахуватися з тим, що поміщицькі економії нині в дуже безпорадному стані, що більшість панів дідачів і не збирається обробляти своєї землі, а оддає її в аренду тим селянам хліборобам, які з більшою користю для себе і для господарства, а значить і держави викариють б ці землі за певну плату, щоб на своїй власній землі в значній мірі підвижити урожайність її.

Ті селяне, що під проводом П. Шемета не брали безпосередньої участі в квітневій перевороті та заклали по перевороті свою окрему від хліборобів-власників організацію зробили так через те, що вони категорично висловлюються за земельну реформу, що вони всіма силами готові боронити свою батьківщину — незалежну Українську Державу з гетьманом на чолі, що вони дійсно бажать втихомирити розбурхане селянство та шляхом задоволення їх справедливих вимог завести сталий лад в державі. Хлібороби демократи вище своїх класових інтересів визнають потреби держави, а через це і висловлюються за принцип примусового одібрання землі од винних власників за певну не спекулятивну плату. Як для патріотів, їм ясно, що на Україні повинні бути національно- курсе політики, а державною мовою та, якою вони звикли змалочку користуватися в своєму житті.

За останні три місяці і поміж хліборобами власниками організувалася досить численна група дрібних власників хліборобів, яких пірроку назад тільки соціялізація землі примусила була йти разом з великими власниками, а які нині під проводом П. Коваленка майже цілком погодилися з програмою хліборобів демократів і дуже вороже ставляться до нинішнього політичного курсу. Дрібні власники не хотять бути оборонцями великого землеволодіння і рішуче домагаються також земельної реформи, яка оберегла би і охоронила принцип власності на землю, допомогла би селянам-хліборобам придбати собі необхідну кількість землі і не пошкодила б інтересам держави. Небажачи загострювати соціальної ворожнечі і без того великої, дрібні хлібороби власники пропонують встановити такий максимум землеволодіння, який оберіг би середню та дрібну власність, а знищив би тільки великі латифундії. Таким максимумом, зверх якого земля од власників повинна одіратися, вони вважають 300—500 десятин в залежності од місцевих умов. Нам відомо, що до цієї пропозиції прихилилися і більшість середніх власників, які в більшості свою землю наживали сами і провадять на неї власне господарство, а не одержували латифундії по праву наслідування.

Нам здається, що в основі цей проект найбільше практично підходить до земельної реформи і міг би примирити навіть ворожі течії, як би пани великі дідачі мали хоч критичку політичного розуму. Будемо сподіватися, що на з'їзді хліборобів, який відбудеться в листопаді, вийде верх та течія, яка йде в рівень з життям, яка настроєна прихильно до українсь-

Умови друкування оповістей
На 1 сторінці: 3 карб. — на 2 сторінці: 2 карб. — на 3 сторінці: 1 карб. — на 4 сторінці: 1 карб. — на 5 сторінці: 1 карб. — на 6 сторінці: 1 карб. — на 7 сторінці: 1 карб. — на 8 сторінці: 1 карб. — на 9 сторінці: 1 карб. — на 10 сторінці: 1 карб. — на 11 сторінці: 1 карб. — на 12 сторінці: 1 карб. — на 13 сторінці: 1 карб. — на 14 сторінці: 1 карб. — на 15 сторінці: 1 карб. — на 16 сторінці: 1 карб. — на 17 сторінці: 1 карб. — на 18 сторінці: 1 карб. — на 19 сторінці: 1 карб. — на 20 сторінці: 1 карб. — на 21 сторінці: 1 карб. — на 22 сторінці: 1 карб. — на 23 сторінці: 1 карб. — на 24 сторінці: 1 карб. — на 25 сторінці: 1 карб. — на 26 сторінці: 1 карб. — на 27 сторінці: 1 карб. — на 28 сторінці: 1 карб. — на 29 сторінці: 1 карб. — на 30 сторінці: 1 карб. — на 31 сторінці: 1 карб. — на 32 сторінці: 1 карб. — на 33 сторінці: 1 карб. — на 34 сторінці: 1 карб. — на 35 сторінці: 1 карб. — на 36 сторінці: 1 карб. — на 37 сторінці: 1 карб. — на 38 сторінці: 1 карб. — на 39 сторінці: 1 карб. — на 40 сторінці: 1 карб. — на 41 сторінці: 1 карб. — на 42 сторінці: 1 карб. — на 43 сторінці: 1 карб. — на 44 сторінці: 1 карб. — на 45 сторінці: 1 карб. — на 46 сторінці: 1 карб. — на 47 сторінці: 1 карб. — на 48 сторінці: 1 карб. — на 49 сторінці: 1 карб. — на 50 сторінці: 1 карб. — на 51 сторінці: 1 карб. — на 52 сторінці: 1 карб. — на 53 сторінці: 1 карб. — на 54 сторінці: 1 карб. — на 55 сторінці: 1 карб. — на 56 сторінці: 1 карб. — на 57 сторінці: 1 карб. — на 58 сторінці: 1 карб. — на 59 сторінці: 1 карб. — на 60 сторінці: 1 карб. — на 61 сторінці: 1 карб. — на 62 сторінці: 1 карб. — на 63 сторінці: 1 карб. — на 64 сторінці: 1 карб. — на 65 сторінці: 1 карб. — на 66 сторінці: 1 карб. — на 67 сторінці: 1 карб. — на 68 сторінці: 1 карб. — на 69 сторінці: 1 карб. — на 70 сторінці: 1 карб. — на 71 сторінці: 1 карб. — на 72 сторінці: 1 карб. — на 73 сторінці: 1 карб. — на 74 сторінці: 1 карб. — на 75 сторінці: 1 карб. — на 76 сторінці: 1 карб. — на 77 сторінці: 1 карб. — на 78 сторінці: 1 карб. — на 79 сторінці: 1 карб. — на 80 сторінці: 1 карб. — на 81 сторінці: 1 карб. — на 82 сторінці: 1 карб. — на 83 сторінці: 1 карб. — на 84 сторінці: 1 карб. — на 85 сторінці: 1 карб. — на 86 сторінці: 1 карб. — на 87 сторінці: 1 карб. — на 88 сторінці: 1 карб. — на 89 сторінці: 1 карб. — на 90 сторінці: 1 карб. — на 91 сторінці: 1 карб. — на 92 сторінці: 1 карб. — на 93 сторінці: 1 карб. — на 94 сторінці: 1 карб. — на 95 сторінці: 1 карб. — на 96 сторінці: 1 карб. — на 97 сторінці: 1 карб. — на 98 сторінці: 1 карб. — на 99 сторінці: 1 карб. — на 100 сторінці: 1 карб.

Ціна окремого № у Київі 45 р.
В провінції і на вокзалах 45 р.

Контора відкрита від 10—8 год. дня.

В оборону державної мови.

«Т-во «Просвіта» в м. Фастові на Київщині, предпуючись до протесту всього свідомого українського громадянства проти ганебного торгу за державну мову в Українській державі, заявляє, що узурпаторам і ворогам українського народу, його мови й культури не місце навіть в межах Української держави. Час українському народові схаменутися і об'єднаними силами вкинути гадуку, що гріється на його грудях.

Щиро вітаємо й шлемо братерський улюбленню і широким українським патріотам, що стали на захист рідної мови—культури—нації».

Заявляю в справі вживання української мови, яко змова державною. З деякого часу точиться справа про те, яка мова на Україні повинна бути державною. Питання поставлено так державно, що викликало велике заворушення серед громадянства.

Зараз питання про мову поставлено перед радою міністрів не тільки приватними установами, але й деякими урядовими особами, тому то і ми, в повному порозумінні з підлеглими нам служачими і з долучення їх, вважаємо необхідним подати і свій голос в означеній справі.

З початку існування державних установ на Україні ми прадиємо в державній канцелярії, де між іншим, зосереджуються законопроекти всіх міністерств. В названій інституції, крім українців, котрі здавна вживають рідну мову, перебувають і такі, що не знали української мови. Але й ці останні через деякий час навчилися писати і говорити по українському і тепер вони разом з усіма своїми товаришами працюють в законодавчій справі цілком вільно.

До пана державного секретаря. Працюючи на протяж року над виготовленням різного роду докладів, проектів, статутів, законів, проектів законів, над перекладом і обробкою самих законів, провадючи до того ж все службові заступання тільки на українській мові, ми упевнилися, що український язык гучний, барвистий, дуже багатий словарним матеріалом, має надзвичайно велику кількість синонімів, омонімів і т. ін. для вислову різних відтінків мислі.

При опрацьовуванні законів доводилося зупинятися перед труднощами недостатчі термінів, а великою кількістю їх.

Річна праця нас упевнила, що зрозуміла при новітностях справи нестійкість термінології вирівнюється і ми стоїмо на передодні того, коли ця справа може вважатися цілком полагоженою.

На підставі практики і шіротарічного досвіду ми сподівуємо, що при сучасному рівні розвитку українського слова нема ніяких об'єктивних даних знов знімати старі балачки про бідність українського языка взагалі, або нездатність його до адміністративної чи законодавчої практики.

Подаючи означені думки до вашої ласкавої уваги, пане державний секретарю, просимо, коли ви визнасте слуш-

П. Дідух.

ність паної точки погляду і поради-
тесь з наведеними вище думками, до-
вести до відома ради міністрів цю
нашу записку під час розгляду пи-
тання про природні права української
мови в українській державі.

Оригінал підписали:
Директор департаменту законодав-
чих справ державної канцелярії
Володковський.

Секретарь ради міністрів
В. Дятлїн.

Директор департаменту загальних
справ державної канцелярії
С. Гасвський.

Директор державної друкарні
Г. Ювено.

Редактор „Державного Вістника“
Іван Ющяк.

Постійний член термінологічної
комісії, професор А. Кримський.

8 міністерствах.

Залізничний транспорт промисло- Вості.

Міністр торгівлі і промисловості
Гутник у розмові з співробітником
УТА з приводу своєї останньої подо-
рожі до Катеринослава й Харківця,
сказав:

Метою мою на дорозі було озна-
йомлення на місці з становищем ву-
гляної та металургічної промисло-
вості.

В Харкові я брав участь у на-
раді представників місцевих організа-
цій промисловості і торгівлі з власне:
„Совета съездовъ горнопромышленно-
вольна Росій“, харківської загально-
ї біржі, кїївсько-купецкого това-
риства, Красного товариства фабри-
кантів і заводчиків, торговельного
союзу, всеукраїнської спілки ману-
фактурств, спілки середньої дрібно-
ї промисловості, комітету карлів-
ських банків, харківської спілки
меліників, харківського відділу то-
варства цукроводчиків, углесоза,
горнесоза, антрацитоза, „Сомета-
ла, рудооза“. У цій нараді зробле-
но було кілька докладів. Фенія зро-
бив доклад на тему „сучасне стано-
вище каміно-вугільної й антрацитової
промисловості“. Голова „Сомета-
ла“ Сергійев — про становище металур-
гічної промисловості. Зімовський —
про становище залізничної промисло-
вості. Дігнар — про стан заліз-
ничного транспорту. Трескин про по-
требу оброблюваної промисловості.
Ігнатішєв — про загальне становище
торговлі. Директор банку Дорогостан-
ський — про фінансове становище хар-
ківського району.

У центрі всіх докладів стояло пи-
тання про становище залізничного
транспорту, котрого приводить до
екстремного становища металургічну та
оброблювану промисловість.

Висновком, що коли в найближ-
чим часі залізничного транспорту не
буде впорядковано, те добування ву-
гілья, котре все збільшується, при-
веде до екування великих запасів
вугілья на шахтах, звідки залізниця
не можуть його вивезти. Вугілья не
може довго лежати на одному місці
і починає само від себе тліти. З
другого боку вкладені в справу добу-
вання вугілья капітали зостаються
безсмысловим рухом, чим для вугільних
підприємств утворюються фінансові
труднощі. Таким чинем насклу наля-
годжене добування вугілья мушть при-
пинитись, коли не буде у відповідній
мірі збільшено вивозу.

Те саме питання про залізничний тран-
спорт багато важить і в становищі
металургічної промисловості. Металур-
гічні заводи, доставляючи мале ву-
гілья, не можуть пустити в роботу
гамарень і через те праця металургі-
чних заводів зведеться на мі-
нець.

Сумне враження робить той „пре-
мисловий двияр“, котрий мені де-
велось споглядати. Величезні заводи,
котрими могола знатися навіть
більш розвинена промислова країна
ніж Україна, мушть або стояти або
припиняти свою роботу. Мені трапи-
лось одвідати кілька металургічних
заводів, у тому числі такі як Дні-
провський, котрий не тільки своїми
розмірами, але й гарно упорядкова-
ним фабричним селищем та умовна-
ми життя слугачів і робітників зро-
бив на мене велике враження. Та те-
пер цей завод у дуже сумному стані
і не може провадити усієї своєї ве-
личезної роботи.

В справі мануфактурної промисло-
вості в докладі порушено було пи-
тання про розподіл сировини (вовни)
та готової мануфактури. Харківські
промислові кола дуже зацікаві утвр-
дженням тут тої загальної текстильної
промисловості, для котрої є на місці
сировина вовняний та сукняний. Ци-
тається про залізничний транспорт було
основним мотивом кількох докладів у
Катеринославі.

Повернувшись до Київця я вважаю
своїм обов'язком повідомити про це

раду міністрів, котра після цього до-
ручила міністрів шляхів вжити рі-
шучих заходів до відновлення нор-
мальної роти залізниць. Головні з
цих заходів будуть такі: збільшено
буде ремонт та прискорено обертання
вагонів та паровозів і відновлено си-
стему премій для залізничних служа-
чих за країні наслідки праці та еко-
номне витрачання матеріалів. Крім
того усунено буде комісарів від втру-
чання в розпорядження залізничної
адміністрації.

В розмовах з представниками про-
мисловості Харківця й Катериносла-
ву було зазначено деякі загальні ци-

тання, при чому як і в Харкові так
і в Катеринославі всі дуже турбу-
ються справою утворення на Україні
власної армії, або хоч якої-небудь
охорони з добровольців чи де будуть
дружини, чи національна гвардія.

По більшості міст донецького пр-
мислового району тепер досить спо-
кійно. Правда, з півночі що просочу-
ється большевизм і робітництво ще не
зовсім заспокоїлось, але коли б про-
мисловість почала працювати повним
ходом, то я певен, що робітництво
цілком заспокоїлось б, а це було б
основною відновлення нормального еко-
номичного життя.

ХРОСТКА

◆ Національний союз у відповідь
на телеграму полковника Балбачана
надіслав йому телеграму такого змі-
сту: „Новоросійськ, полковнику 2 Запо-
різького полку Волбачану. Націо-
нальний союз схиляє чого перед на-
м'ятю славних лицарів козаків, які
віддали своє життя, боронячи рідний
край від віковичого насилиника Сла-
ва Ім на віки віків. Ви ж живі, хо-
робрі оборонці долі і волі України,
стійте скалюю, розбивачи думками
грудьми ворожі напади: мерзого вже
майорита.

Голова союзу Винниченко.

◆ Урочиста панакхда по гетьманах
України. У понеділок 14 жовтня ц. р.
є і год. дня у брані Софійського со-
бору було одправлено панакхду по
Івану Мазепі та Богдану Хмельниць-
кому. На панакхду зібралась сізла
народу, серед яких помітно було мо-
лодих козаків та старшин україн-
ського війська. Співав хор із при-
сутніх. Після панакхди один із ін-
іціаторів поправах присутніх спові-
сно розійтись. Присутні виконали „Ще
не вмерла Україна“, „Заповіт“ і „Не
пора“. Потім пішли до пам'ятника
Богдана, де навколпнах співаля та-
кож „Заповіт“, а потім виконали гимн
кілька разів. Кілька чоловік в цей
мент заміняли обивали написи на
пам'ятнику „єдина неділимая Росія“
і „волім под царя восточного“.
Присутні широ вітали це гучним
„слава“. Нарешті слова на пам'ятни-
ку заілиши папером. Через кілька
хвилин почулось старе „раойдісь“,
це прийшов загін варгових, який пе-
чав розганяти маіфестантів. Присутні
гостро суперечили, запитували, в
чим тут вина патріотично-настроєних
людей.

Нарешті, німецький офіцер нака-
зав варті звільнити майдан і варта
під крику „гельб“ пішла з майда-
ну. Поволі публіка розходилась. Нім-
ці тактовно прохали розійтись.

◆ Відїзд посольських місій. Сьогодні
є 9-їй годині вечера має відїхати до
Берна (в Швейцарії) українська посоль-
ська місія на чолі з д-ром Е. К. Ду-
касемичем. Місія має ітати через
Берлін.

◆ Нові посольства України. Міні-
стерство закордонних справ внесло
вчора на розгляд ради міністрів за-
конопроект про організацію україн-
ської посольської місії в Польщі.

Незабаром це міністерство має та-
кож подати до ради міністрів зако-
нопроект про організацію україн-
ского посольства в Швеції.

◆ Лист державного секретаря.
Державний секретарь М. Могилан-
ський звернувся до міністрів військово-
го та закордонних справ з листом, в
якому він, значачачи, що останніми
часами досить часто траплялися ви-
пади ревізійної комісії, у яких
жизуть урядові української держа-
ви, прохав цих міністрів перозуміти-
ся з виповою німецькою владою, щоб
не робили ревізійні помешкань, за-
нятих українськими урядовцями, ко-
ли останні матимуть відповідні ке-
свідчення.

◆ На увагу міністерства шляхів.
Нас прохают звернути увагу на по-
чтові операції, які істнують у районі
залізничної Могилів-Новоселиця. Одному
з залізничників недавно переведеному
в Олевці було виславо гроші по поч-
ті за попередній місяць. З Олевці
почта ці гроші послала в Могилів.
Кли залізничник звернувся сюди, те
йому було сказано, що за Дністром
грошей ми не видаємо, а як дасте
посвідчення, що ви живете на Украї-
ні, де б то по цей бік Дністра, те
гроші одержите.

◆ Ліній залізничної Могилів-Новосели-
ця проходить по території Холмиць-
кого повіту Бессарабії, весь час нахо-
диться під владою Української дер-
жави, а персонал, котрий обслужує цю
лінію, працює на користь Україн-
ській державі.

Ще ж теркається до громадянь-

ких прав, те вони весь час перебу-
вають якимсь пасивками; відділені
від держави митним кордоном.

◆ Приватна нарада міністрів. За
останні два дні офіційного засідан-
ня ради міністрів не було, але разом
з тим між міністрами відбувся при-
ватний обмін думок на квартирі у го-
лови ради міністрів Ф. А. Лизогуба,
а також у міністра внутрішніх справ
О. Кістяковського і міністра торгів-
лі та промисловості.

Наради ці вважаються приватни-
ми, а через це й результати цих на-
рад державно в секреті.

◆ Антанта і царська Росія. Комі-
сія по розділу майна, що лишлася
на румунському фронті, головою якої
є генерал Рау, одержала від румун-
ського уряду копію офіційної заяви
держав згоди, в тім часі і північно-
американських Сполучених Штатів; в
цій заяві сказано, що держава згоди
вважають сучасний румунський уряд
зв'язаним зобов'язаннями бувших ка-
бінетів що до військового майна був-
шої російської імперії, котре залиши-
лось в Румунії. Держави згоди вва-
жають бувше російське військо май-
но як власність старої російської дер-
жави, а не різних незалежних дер-
жав, утворених революцією.

Союзники цілком підтримувати-
муть право власности бувшої росій-
ської імперії, яка зараз хоч і не існує,
але перед якою вони взяли на себе
відоме зобов'язання і з якою вони
вважають себе у спіці.

Представники ж нових держав не
можуть розпорядятися цим майном.

◆ Грузія і Кубань. Особж, що при-
було до Київця з Кубані, розповіда-
ють, що одночасно з розривом пере-
говорів між Грузією та Кубанню і з
оновленням митної війни в районі
росташівання грузинської гвардії на
чорноморському побережжі було в-
жесано дужий отряд добровольчої армії,
що, як останнім відомостям прише-
ло грузинів очистити залонену Іме
частину чорноморського побережжа.

◆ Допомога українським громадя-
нам. Вважаючи на скручне становище
українських громадян, що залишили-
ся по-за межами батьківщини, і маю-
чи на увазі, що держава повинна
всім засобами полегчати життя
своїх громадян, рада міністрів 14-го
червня ц. р. ухвалила асігнувати мі-
ністру закордонних справ 100.000
карб. як перший аванс для ознаву-
вання грошової допомоги громадянам
української держави.

Цей перший аванс зараз уже ціл-
ком вичерпано, між тим до міністер-
ства майже щодня звертаються ди-
пломатичні представники української
держави з проханнями жорити їх
виплатки на допомогу українським
громадянам, які (виплатки) після поє-
нянь вважаються дійсно необхід-
ними.

Помочи своїм громадянам тепер,
коли становище українців за кордо-
ном через дорожню стає все більш
скрутним, є особливо потрібна.

Тому міністерство закордонних
справ звернулось до ради міністрів з
проханням асігнувати йому 100.000
карб. для ознавування допомоги украї-
нським громадянам.

◆ Державна хімічне бюро. Тимча-
сова комісія по імпорту хімічних та
хіміко-технічних продуктів при м-ві
торгівлі і промисловості виробило ста-
тут про організацію державного бюро
купівлі за кордоном і розподілу на
Україні хімічних та хіміко-техні-
чних товарів. Комісія клопочеться,
щоб йі були подані всі права, котри
і користуватимуться згадана орга-
нізація.

◆ Концерт 1-го харц. хору. 17 жовт-
ня ц. р. в театрі Лук'янського на-
родного дому відбудеться концерт
1-го національного хору у Київці при
участі артистів д-д. Литвіненко-Воль-
гемут, Мишиш, Колодівки та Па-
ловського. Хором дирижує К. Степен-
ко. Збор з концерту піде на користь
бідних учнів Київської міської украї-
нської учительської семінарії.

По Україні.

— „Наша хата“. Вийшла нова украї-
нська кооперативна газета „Наша
хата“. Редагує Т. Я. Білаленко.

— Українські нуся. В Слав'яно-
сербській інст. Алчевське почались
українські курси для залізничних ру-
ків.

— Арешт большевизнів. В Харкові
арештовано большевика Богуня і ще
кількох бандітів, які розстрілювали
офіцерів.

— Державна мова на лівобережній
залізничці. Лівобережна залізниця „об-
рела“ керівничого п. Ландсберга.
Яка прихильність до української спра-
ви, до українських організацій, до ко-
місаріату — одним словом „обрел“!
Що п. Ландсберг душу свою віддасть
за національне відродження України
це видно хіба ось з чого: Головний
комісар лівобережної залізничці звер-
нув увагу мській станції лівобереж-
ної залізничці, що у них і вивиска на
дворі російська і в середині теж всі
объяви на російській мові і коли тер-
мінологічна комісія міністерства шля-
хів запропонувала змінити ці написи,
те довгожданий „місія“ поклав таку
резолюцію: „Я не вижу необходимости
мѣнять надписи. Надписи въ та-
кихъ помещеніяхъ должны быть для
удобства публики на языкѣ, на кото-
ромъ говоритъ население, независимо
отъ государственнаго, а потому про-
шу дать допслнительныя объясненія
і вывести на государственномъ языкѣ“.
Зразу ж видно на скільки свідомий
п. Ландсберг український діяч і,
як личить великим людям, найшов, що
в Україні „населеніе говорить на
русскомъ языкѣ“.

— Українські гімназії в Одесі. 1-го
жовтня ц. р. відбулося і у нас в Оде-
сі відкриття I і II державних україн-
ських гімназій. В тимчасовим помеш-
канні початкової школи відбулося це
загальне свято. Там залишається, по-
ки що, 2 гімназії, в складі 3-х класів,
а в першому складі 6 класів
через тижень, 8-го жовтня перей-
шла і працює в одній приватній гі-
мназії (п. Вісковатової), поки не буде
увільнено і упоряджено того будинка,
в комісаріаті округи, якого одбули у
міністерства освіти. Видко, що пита-
ння про помешкання для українських
шкіл скрізь дуже і дуже складне...

Довго сподівались ми своєї школи,
а тому на свято зібралось людей чи-
мало. Крім батьків і родини дітей, за-
вітали і почесні гості: голова міської
української ради, представники гро-
мадянства, комісаріату округи, учи-
тельської спілки залізничнової
Просвіти і т. д. Проказувались про-
мови, висловлювались теплі почуття,
пожання. Гарну і чулу промову ска-
зав директор і гімназії п. Рощаків-
ський: його зрозуміли і малі діти, бо
до них він звертався, згадуючи про
свої шкільні літа, про те, що було, і
що стало тепер... І здавалось слуша-
чеві, що величезний поступ зробила
наша школа. Стало дійсно те, що
недавно було неможливим... А разом з
тим, скільки треба ще звозувати, аби
наша державна школа була на пер-
шому державному місці в нашій бі-
дній Україні!

Одповідь „бритам“.

Московські „брати“ — кооператори
ніж не держать своїх міркувань
про інтерес української кооперації.
Не вважаючи на те що маємо вже
свої кооперативні керуючі центри —
лі московський народний банк, ні цент-
ресозе, ні всеросійське інструкторсь-
ке бюро де зрікаються свого ступа
розвідання на Україні. Як відоме най-
ефективніша агітація з найбільшим успі-
хом на користь всеросійського про-
відання за Харківщини й Чернівець-
щини. Але вже і там починають ре-
зультат правдуку ступ братніх захіпань.
Нещо давше всеросійське інструктор-
ське бюро звернулось через новозак-
ківський союз до кооперативів Черні-
вецьких і проносивши взяти участь
у стікання всеросійського з'їзду
інструкторів. Називаючи цей з'їзд
„обсероційським дїлом“, бюро про-
неує „штатемним образом“ де
нього підготуватись. На такі запро-
шення Борзенський союз на Чернівець-
щині дав таку одповідь: „Одержавши
через посредництво Новоозбівського
союзу Вашу пропозицію прийняти
участь у „Всеросійському“ інстру-
кторському з'їзді — Борзенський союз,
висловлюючи свою щирю подяку, до-
дає слідуюче: 1) Як відомо організа-
ціонному бюро, Борзенський союз істу-
є в межах окремої держави — України,
котра має свої центральні ко-
оперативні об'єднання як-то: Цент-
ральний Коопер. К-т, та всеукраїнсь-
ку раду інструкторів по кооперації, і
ми рахуємо, що шановному бюро і
треба б було звертатись за цим через
центральної об'єднання, а не закутка-

ми через зрадницький Новоозбівсь-
кий союз. Ми гадаємо, що кооперація
аполітична і не має ніяких таємниць,
які очевидячки потрібні національ-
ним московським душогубам. 2) Слово
„Всеросійський“ ми тепер здається
розуміємо різко і ні в якому разі не
рачуємо себе частиною всеросійської
і совітської республіки, і тому Ваш
лист, здається, прийшов не на адресу.
3) Дуже дивуємся, коли Ви рахуєте й
Україну за „Всеросією“, те чому ж Ви
не подбали умістити своїх інформа-
цій в українських кооперативних
часописах, як „Кооперативна Зоря“
і т. п.н. 4) Коли передбачався
всеукраїнський з'їзд інструкторів,
то ми до нього готувались, бо ми по-
чували себе частиною великого цілого,
ішли підтримувати нашу національ-
ну волю; ми йшли будувати наше
економічне життя, і воля цього з'їзду
є воля наша, ми утворили там наш
власний інструкторський центр, і ваші
постанови, постанова московського
з'їзду будуть мати таку вагу, як і
в інших державах західної Європи.
Держави цього з'їзду готувались ми не будемо
одверте скажемо, що ми не відідемо
туди, де б крали наше національне
серце Ви — москалі своїми централі-
стичними утисками. Між нами ве-
щорвано і тільки цілі рікя провз зветь
зможуть з'єднати нас на якийсь час.
Ми вже більше не підведемо на вражюку
українським народом Меску. 5) Ми
вже дуже добре пам'ятаємо Ваши
братнічкі, які з'єднали нас і Почаїв-
ський кооперацій, думали Всеукраїн-
ський з'їзд орієнтувати на Москву. О,
як би Ви знали, як це болучо. 6) Оце
ж останнє наше слово, ніхте від нас
де Вас не поїде і нічого Вам не по-
шемо крім цього листа, котрим разом
буде голосувати по всім питанням, і
постанов Ваших ми не визнаємо за
дні себе обов'язковими. Прощайте
товариство, зустрінемося же ми тоді,
коли Ви забудете, чи смашна україн-
ська кров. До всеукраїнського інстру-
кторського з'їзду в Київці ми Вам ві-
римо, що Ви визнаєте наші націо-
нальні домоганя в кооперативному
будівництві, але це була остання на-
дія. І коли Ви там пішли по шляху
вашого старого уряду, то цим самим
Ви зашчили єдиний кооперативний фронт,
про котрий Ви завжди так „ратова-
ли“. Ви цим убуді віру в Вас, як
справжній провідник ідеї вої волі й
визволення. Так сталося, хай так і
буде. Додаємо, що у Вас українця
не безчесто, того, що ми знаємо, як
Ваші соціалісти „обнижались“, з на-
шими, пооставивши аж пров на нашій
одежі, тим більш коли будемо захи-
щати свої національні інтереси на
з'їзді. Голови правління союзт коопе-
ративів (підпис), члени (підпис),
інструктор (підпис).

Листи Зелотоношської „Просвіти“.

6 жовтня відбулись загальні збори
зелотоношської (на Полтавщині) „Про-
світи“ (налічує біля 3200 членів) разо-
м з представниками сільських „Про-
світ“ зелотоношського повіту, котрих
тут є 31 в загальним числом більше
1.500 членів. Це зібрання ярсало
де Київця на ім'я гетьман національ-
ного союз Володимир Винниченко та
сенатора Сергія Шелухина там
люди:

В. Винниченкові:

Внескоєважний Володимире Ки-
рилівчю! Як чорна галич, як та
ненажсраєва саравка де-дня єсуть
на нашу єтчаню все неві ватаги влі-
зали з „братньою“ Мескешинею, не
покинули на проказе власну батьків-
щину, аби за те вратувати „детішек
і животішні“.

Незначна частина з їх задевелі-
хється тожлею хатю та мягимм
українським хлібем і єсидать кобче,
жлякуючи Богові й за те, ще має. Але
і ця незначна частина не воє заслє-
бе та прихильне єставється до відрод-
ження народу нашого, де будування
те змінення ідеї державности нашої.
Більша частина цих десертєрів своєї
землі під маркою різних „фаховців“,
„спеціалістів“, „кекєрсантів“, „або-ж
пресеє“ культуртрегерів“, не сорємля-
чєсь, єкверте павтять нашоу наро-
дню чорним злом за той захіст та
гостинність, з якими наша держава
прймає всіх, кому тільки є охота
підготуватись нашим харчам.

Ці „культуртрегєри десертєра“
братньої Москєвщини, часто поприємо-
туєвавшись уше до ріжних, ...
... посєд, з погородю те нахаб-
ством поглядать на воє дороге та
рідше українськєму серцю. Вони
безсорємно занускають свої брудні ла-
пи в нашу душу; вони обєрідують та
ганєблять нашу мову, наші крїї, на-
ших найкращих людей; вони поганю
чи плєкують з самої державности на-
шої, ненємітно, але завягає й уперте
підготують, мєз та чєрва, ємі єске-

яні працювали в інституціях мирного часу—через націоналізацію цих інституцій, бо на території Закавказзя по-встало аж три самостійних республіки: Грузинська (губернії Тіфліська), Кутаїська, (округи Закарпатська і Сухумська); Вірменська (частина Еріванський губ.) та Азербейджанська (губ. Елісаветпольська та Бакінська), які по всіх установах заводять своє діловодство.

Українська краєва рада Закавказзя на останньому своєму засіданні у кінці серпня зважаючи на те, що більшість її членів розійшлося і що скликати зараз з'їзд для обрання нових членів, по обставинах біжучого бурливого часу неможливо, оставила замість себе і свого комісаріату, колегію з трьох осіб д.д. Хименка, Ковалевського та Горинського яким і до-ручила вести надалі справи охорони прав громадян України на Закавказзі, до призначення офіційного пред-ставника від уряду України, про яке призначення краєва рада клопочеться перед урядом вже пів року, але без ніяких наслідків. Справа чомусь за-хлясла на мертвій тоці. А справи українські на Закавказзі вимагають як найбільшої уваги до їх, бо на Закав-каззі ще залишилися цілі українські села, лідність яких визнала себе громадянами України і, не дивлячись на бажання тубольців позбутися їх не розбіраючись у засобах, гадають зос-татися на Закавказзі. Такі села є у сігнахському та ахалкалакському пові-тах тифліській губ., а також і у елі-саветпольській губ.

Селяне мають шире бажання по-вернутися до рідного краю, але їх стримує від цього кроку невпевність, що до отримання землі на Україні і поки що тримаються на містах, не-дивлячись на ті кривди, які чинять їм місцеве населення, сподіваючись, що прибуде з України консул, який захистить їх інтереси перед урядом республік. До цього часу функції кон-сульства виконували: комісаріат Цен-тральної Ради у Тіфлісі, а по його скасуванню комісаріат краєвої ради. Після ж самороспуску краєвої ради—колегія трьох осіб. Але ся колегія працюватиме тільки до тої пори поки у неї будуть кошти, а як їх не стане то і колегія мусить залишити справи, бо ті люди, які входять у колегію примушені будуть шукати зарібку за ради кусника хліба. Сумно, але справа стоїть так. І громадяне України скоро опиняться беззахистними. Зви-чайно інтелігенти ще якось дадуть собі раду, а що робитимуть темні се-ляне!

А скільки було рожевих надій з початку! Мугань—так звана третя Ук-раїна, де було до 30 тисяч українців, які мали на десятки мільонів не ре-алізованого хлюпка (валі) розбіглася до одної людини і навряд чи оживе. Гадалось, що з Мугані можна буде утворити окремих український штат у закавказській федерації, але прий-шла „доблестная“ кавказська армія, з своїм большевизмом і од Мугані за-лишилися тільки спогяди. Темна му-сульманська маса не розбірала хто правий, а хто винуватий—вигнали всіх.

Останніми часами життя українців скупчилося було у Тіфлісі, але тепер осталися тільки громада, яка повин-на підраховувати своїх членів, що зали-шаються у Тіфлісі і продовжувати по-маленьку роботу. Чи зможе се грама-да зробити, помаже недалеко, будучи-чина. Будемо сподіватися, що укра-їнська справа на Закавказзі не загине, а буде розвиватися. Грунт є, а бракує тільки робітників, і то з мі-сцевих людей, бо покладали великі надії на тих що перебувають тимча-сово, не можна.

Необхідна яка мога швидка над-силка офіційного представництва ук-раїнської держави, яке і буде тим осе-редком коло якого згуртується укра-їнська лідність.

Сергій Орленко.

Од редакції.

Спростування.

Через недогляд коректи перекру-чено цілий абзац в ст. „Університет і народне учительство“.

Подемо його тут так, як треба читати:

„Я думаю, що народне свідоме українське вчительство зуміє відстоя-ти себе, і, щоб там не було, виборе собі право—бути „в семі великий, в семі вольний, новий“, в молодій семі студентства українського державного університету першого, другого... скіль-ко їх не було“.

Повідомлення.

До появи письменника А. Нащокина. 2-го жовтня нового стилю минуло 60 літ з дня народження славного українського письменника Адріана Каленця. На 1918 рік припадає й 35-ліття його письменницької діяльності. Прилядне святкування цього

повійного свілею призначено в Катер-нославі на 3 листопада нового стилю.

Сповідуючи про це громадянство, учнів, просвітів та інші культурні установи й організації і взагалі всіх, хто хотів би од-гукнутися на це свято, українське учи-тельське товариство в Катернославі про-хає всі привітання, листи, телеграми над-силати йому на адресу Катернослав, по-чтова скринька № 39.

Голова т-ва сєт. Віровий.
Писарь Степаненко.
P. S. Укляіно прохаємо всі часописи в найближчому числі передрукувати цього листа.

Експлуативно-адміністративний інститут. Завтра, 1-го жовтня, на В.-Басильківсь-кій, 25, п. 13, відбудеться засідання комі-тету і управи інституту, на яке закли-каються представники кооперативних ос-півів.

На увагу середшкільників на провінції. В Катві при середшкільній юнацькій спілці існує організаційно-інформаційна секція, завданням котрої являється органі-зація середшкільників на провінції, направлених діяльність існуючих вже спі-лок і взагалі інформувати учнів і грома-дян про життя і стан унених організа-цій. Важачи здійснити свої завдання ра-да секції проношує всім спілкам на Укра-їні увійти з нею в зв'язок. Крім того про-хає надіслати як мага в ближній час відповіди на наступні питання:

- 1) Як називається ваша організація, адреса, хто головою.
- 2) Яким користуєтесь статутом, (на-дішліть його нам).
- 3) Скільки членів, який внесок, стан грошей в вашій спілці.
- 4) Як провадиться праця, чи допома-гають вчителі-українці, чи де школять вам вчителі-русіфікатори. Іх прізвища.
- 5) Чи читали лекції, реферати, на яку тему, хто читав.
- 6) Чи улаштовуються вистави, вечір-ки і т. ін.
- 7) Скільки шкіл в місті, які саме, чи є „Просвіта“, які у вас з нею зв'язки.
- 8) Чи є укр. школи, кангарі, їх ад-реси.
- 9) Як знаєте спілки на Україні, а особливо в вашій губернії.
- 10) Поділіть та інформації про жи-ття вашої спілки.

Відповіді надіслати по адресі: Київ, Пушкінська 1. т-во „Просвіта“ для орга-ніз.-інформ. бюро (секції) К. С. Ю. С. Там же можна одержати взаєвівки, як органі-зувати спілку.

Учнів і громадян, які мають адреси організацій на провінції, або учнів, котрі б змогли зорганізувати громаду секції прохає її сповістити листівкою.

Правничий факультет у. д. у. вже розпо-чалися вкладки: профес. Грушевського по Істор. України, Історії філософії права та економії Історії України (два 2 кур.), проф. Тутан-Барановський починає викладати на-уку про народне господарство, в середу 16 жовтня з 12—2, а від 2 до 4—екон-омічний семінар. В середу ж о 3-ій го-дині вступ до статистики—екскурсія на територію виставки (біля Троїцького ба-зару), зборяться побіч павільйону № 13. Самі ж виклади по статистичні С. Веселов-ський почне з четверга 17 жовтня від 10—12 год.

Всі лекції провадитимуться у власно-му будинку, авд. № 3.

Філософський гурток держ. укр. універ-ситету. Прохнуть товаришів студентів усіх факультетів з'явитися на організаційне зібрання для заснування історико-філосо-фічного гуртка.

На меті—самостійне поглиблення зна-мів та лекторська праця серед народу.

Засідання відбудеться в неділю 20-го жовтня в помешканні канцелярії просвіт-ної комісії, Терещенківська 2, о 11-ій годині в день.

За ініціативу групу З. втушенко.

Заچه для правничих українського дер-жавного університету по енциклопедії права й політичній економії відбудеться в четверг 17 жовтня о 5 год. веч. в поме-шканні просвітної комісії (Терещенків-ська 2).

Голова комітету міського відділу ук-раїнського Червоного Хреста прохає всіх членів комітету побути на чергову на-раду, котра призначена на четверг 17-го жовтня о 6 о пол. години веч. в поме-шканні українського клубу (Пушкінсь-ка 1).

Головні питання:

- 1) Про діячі притулки на Україні, дітей біженців і комітет допомоги дітям при українському Червоному Хресті.
- 2) Про амбулаторію-лікарню.
- 3) Вибори другого товариша голови комітету і секретаря.
- 4) Обговорення і прийом нових чле-нів відділу.

Музична секція київської середшкіль-ної юнацької спілки запрошує середш-кільників, бажаючих працювати в цій секції, з'явитися у четверг 17-го жо-втня п. р. о 5-ій годині в український клуб (Пушкінська 1).

Чергове засідання київського т-ва ліа-рів відбудеться в суботу 13 жовтня п. р. в XV аудиторії університету св. Володи-мира. На повістці: 1) Суверенізм по док-ладу проф. Н. А. Свенсона, проф. Н. Д. Стражеско, проф. Ф. Г. Яковського і д-ра Є. Л. Сковородини (5/X) що до епілепсії інфлюєнці (санітарної хвороби); 2) Д-р медицини М. М. Губертін: Нові шляхи вивчення фізіології депрессивної нервової системи; 3) Д-р медицини Н. В. Країнська: Енергія форми, її значіння в при-роді.

Рідного Андрія Ніколася

Діобісткі

Д-р Колонійцев, віс. офісний консультант (003-914) і лікар, Гоголівська. 24. Пр. 11-115-7, в. —0952-

Д-р Черний, син. володарка для організації літньої республіки виховних творів, Вал. Житомир-ська 15. З-м та 5-9.

Д-р Черний, син. володарка для організації літньої республіки виховних творів, Вал. Житомир-ська 15. З-м та 5-9.

ПОМЕШКАННЯ ПАЙОВІ

прод. в будинку № 3-а по Ірининській вул. Огляд і справ. пом. 7, 4—7 веч. 10—01092—3

В іченську українську дер-жавну гімназію

запрошується учи-тель, або учи-телька математики й фізики. Плата за 13 лекцій і класне гавствання 5000 карб. Прохання з коротким „curriculum vitae“ надіслати по адресі: м-ко Ічня на Черни-гівщині директору гімназії. 3—01093—2

Директор сер. шк. (вис. квалиф.) хо-че перейти в др. шк. Адр. Київ, Желяська 55 кв. 8 Уловчу. —3 директора. 2—01088—3

Винницька Повітова Земська Управа

запорушує на посаду повітового агронома особу з умією сільсько-господарською освітою. Хто бажає зайняти посаду запро-шується негайно подати заяву з додод-ком відомостей про земельні стажі і „curriculum vitae“. Винна ця на Поділья. Повітова Земська Управа. 3—1233—1

В управлінні Правобереж-них залізниць

18 жовтня нов. стилю 1918 р. о 12 год. конкуренція на роботи по очищенні в про-тязі одного року вирівнів в межах 17 участка служби шляхів по запечатанім заявам.

Подробці особисто і поштою — Київ, управління Служ. Шляхів. від 10 до 3-х год. 1—1234

Передплачує щотриміневу селянську газету

„НАШЕ СЕЛО“

„НАШЕ СЕЛО“ виходить в розмірі 16 стор. „НАШЕ СЕЛО“ стоїть на сторожі інтер-есів бідного селянства.

„НАШЕ СЕЛО“ містить статті на політи-чні та громадські теми, а також по питанням сільського хозяйства, кооперат., ветеринарії та медицини.

„НАШЕ СЕЛО“ пишеться широким зрозумі-лим для селян мовою.

Умови передплати:

На 1 місяць—2 карб., на 3 місяці—6 карб. „2 4 8“

Адреса контори і редакції: м. Одеса, Пушкінська ул.ця, № 39.

Друкується і незабаром поступить до про-дажу: „Сялки життя“

Український Декламатор, аразки творчості українських письменників в новій й прозі, для читан-ня й декламації. Впорядкував С. Па-нович, (овладканий роботи худ. Судомо-ри)—п. 5 р. 60 к.

С. ЧЕРНІСЕНКО — СТРАШНА ПО-МІСТА. Драма в 2-х актах в 3 картинах з прологом і антезсом (по Гоголю) ц. 3 руб.

Продаватимуться по всіх краєц. українських книгарнях. Головна склад в „Робітничій книгарні“, Київ, Володи-мирська 16. 4—01071—4

УВАГА! ЦІКЛІ

До земельних, шкіл та інших установ.

Надрукована і поступить в продаж з 15 жовт. п. р. в кількості 5000 коп.

АЗБУКА

в коло-МАЛЮНКАХ, укладена гур-том учитель-ської спілки. Кожна літера має свій малю-нок. Всього в комплекті 33 таблиці. Ма-ленькі літографовані, аркасні гарніри художніми, на дуже гарному папері.

Ціна за 33 таблиці 50 карб.

Пр. гуртових замовлень не менше десяти робиться знижка 30 %.

Зразки можна дивитися в складі і конгарні, Хрещатик, 25 (пасаж. 23). Ви-давничої спілки „КНИГОЗВІРНЯ“.

З огляду на обмежену кількість надру-ковано комплектів, спілка прохає всіх бажаючих придбати АЗБУКУ по тубо-вляється зробити зараз замовлення і всти-гати до 10—1182—7

КОРЕНТУ

відповідальну українсь-ких, російських, німець-ких, французьких, латвійських і грецьких шкільних підручників, переклади з наозна-чених мов, складання різних ділових па-перів виконую на вигідних умовах. Зго-лошуватиме листівкою: М. Піддубна 13 к. 2. Бабак, особисто від 6—9 веч. друкаря Варського, Хрещ. 40. 000

КУРСИ

НАВЧАННЯ НА ПИЛЮЧИХ МАШИНАХ

В першочасній школі, участь писати на маш. ріжк. сист. Навчання та перепис. ведеться також і на УКРАЇНСЬКІЙ МО-ВІ. Зголошуватиме можна щоденно опрім педіль від 9 до 8 год. Ф. ФЛЕЙШМАН і А. КИРЖНЕР В. Володимирська 41 магаз. „Вадро“ —1195—6

Дніпровському союзу спо-живчих союзів

потрібні досвідчені бухгалтери і їх помішники, фаховці для підприємств, воло-діючій українською мовою. Звертатиме ос-особно по адресі: Інститутська № 4. 3—01089—3

Прймається передплата на 1918—1919 шкільний рік на загально-педагогічний журнал

ВІЛЬНА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА.

РІК ВИДАННЯ ДРУГИЙ.

Журнал виходить що-місяця (окрім двох літніх місяців) при участі кращих українських і закордонних педагогічних сил.

З огляду на ненормальні обставини видавничої справи передплата твердо не установека.

ПОКИ-ЩО треба врятувати 15 карб.

Зважаючи на тепершній дорожничий й недостачу паперу, журнал друкується в обмеженій кількості. тому просимо ш. п. п. передплатників і особливо Нарядів Управи (заства) заздалегідь внести передплату.

Плата за оповістю: стор.—100 карб., 1/2 стор. 50 карб., 1/4 стор.—25 карб.

Журнал видає Всеукраїнська Учительська Спілка. Редагує Комітет. Відповідальний редактор О. Дорошенко.

Адреса: Київ, Васеляна, № 11. 2-й поверх.

Продається комплетти журналу за 1917/18 р. без числа 1-го (яке розпродано) При колективній передплаті знижка 10%. 2—0210—1

Т-ВО ДРУКАРЬ У КИВІ

Хрещатик ч. 50.

Житомир В. Бердичівська № 33. Нижні Богданомельницька № 6.

Бесараб. Задашник. ч. 1. 3,00 В. Тоганісов. День правди 0,75

Глібов, байки 1,75 В. Паладій. Культура міста 0,75

В. Тоганісов. Жінка з голосом 0,75 Корнеліан. Царство інтелекту 3,00

Мистери 0,75 Поговський. Волеслав хоробрий 2,00

Шляхою воли 2,00 Порядни дічам посажиль-ної освіти. Вид. Мін. Осв. 3,50

Гребина, Приказки 1,20 Земстан та книгарня звичайні зникаха. 1222—3

Видавнича Спілка „КНИГОЗВІРНЯ“

Редакція й Контора Бесарабна 2 тельф. 24-01. Книгарня, Хрещатик 28. Книгарня і Крама Конова Хрещатик 28. ПАСАМ, Кра-їнина 28.

Комора й Книгарня має великий вибір різних книжок та підручників.

До винома губерніяльних, повітових народних управ, учительських спілок „Просвіта, кооперативних установ, видавничих т-в, Шкільних Педагогічних Рад і злого свідомого українського громадства.

Зважаючи на ок'утаний стан напроного ринку й великі клопоти, яких прихо-диться зважувати кожному, забуваючи тих, чи менше книжок чи підручників, изда-внича Спілка „КНИГОЗВІРНЯ“, нероздумуючи одну тільки культурно-просвітяну мету, пішла на зустріч всім одаривши явля її абонентам.

Абонент Спілки не тільки уможливує собі різнік гурток і колодів по само-бачею потрібній йому книжко, а ще й має там права і привілеї“.

- 1) Замовлення його виконується по-за чергом і без застатки, при чому йому, або абоненту, дається що найвища знижка.
- 2) Замовляючи книжки власного видава Спілки, збоневт, одержувач книжки, без пересилки їх не платить, покляж пересилку книжки власного видава своїм а-бонентам Спілка приймає на свій кошт.
- 3) Замовляючи книжки чужого видава, то-то якби не було книжки і відка-зувач при зявоженні всі гроші, по вартості їх, наперед, абоневт, одержувач книж-ки, за пересилку їх не платить, покляж з такми випадка своїм абонентам Спілки пересилає книжки за свій кошт.
- 4) Купуючи книжки, в коморах і книгарнях Спілки, абоневт користується книж-кою не менш як 10%, на книжки чужого видава і не менш як 30%, на книжки вла-сного видава, крім того, коли забуває одну книжку вартістю менш і карб.
- 5) Небуває вилічено право на книжки, які мають в продажі в обмеженій кількості, покляж такі книжки будуть продаваться і висилатиме тільки абонентам.
- 6) Замовляючи або купуючи улаштовані Спілкою книгозбірні, абонентіві крім вантажної для його книжки, надається право виплачувати гроші на пролязі цілою росто, при чому при замовленні, чи купівлі книгозбірні вноситься тільки половина вартості її, а решта виплачується в приваичній строки.
- 7) Одержувач книжки до чутяки з книгозбірею Спілки за повонку плати-ти, яка встановлена для сторонніх.
- 8) Без жадної доплати до передплатної ціни передплачуютья через посред-ствичко Спілки всі українські часописи, які виходять на Україні і по-за її межамі про чому Спілка гарантує справну зявочку їх.
- 9) Дурно одержувачи від Спілки нові комплетти, про всі нові книжки, ки схаються в світ.
- 10) Дурно одержувачи відповіді на всі запитання, що до конгарського діла.

Абонентом Спілки може бути кожна особа чи інституція. Ціна абонента 10 с. карбованців, які вноситься за одні з обумовлених ризунків Спілки, або відносяться до конгарі Спілки. Негайно до одержання грошей, контора Спілки визнає абонентом абонента його клятка, на якому зазначені всі зобов'язання Спілки перед абонентом и Абонент Спілки нічим не потуває себе зв'язаним і в який час може од-ма-їтись од послит Спілки, при чому гроші (100 карб. йому повертаються.

Зявочуємчись в число абонентів, абоневт повинен надіслати до конгарі Спілки такі відомості: а) ім'я, по батькові й прізвище (чи назву інституції), б) сєвє служ-бове чи соціальне становище, в) точну свою адресу поштою, г) адресу телефу тепер найбачею стацією заціанн.

Замовляючи книжки, абоневт повинен послатися на М абонентного зяв-ччя, а замовляючи книгозбірні, крім того ще й зазначити протягом скількох міс-ця він хоче виплачувати вартість її, а купуючи книжки в коморах і книгарнях Спі-лки чи одержувачи їх до читання з книгозбірею Спілки предьявлять його.

З п о м а г а ю

по уповноваженню Видавничої Спілки „КНИГОЗВІРНЯ“: Директор-репордьяка Я. САМОНЕНКО. Секретарь Н. ВАГАТІВНА.

ВІСЛІЛОК „ВЕНЯМИНОВКА“

В. Н. ГЛАЗМАНА.

ОДЕСА, Андрійвський (Куяльницький лиман), поруч з санаторією д-ра Якимовича та поруч з д-ром сручалським.

150 ДЕСЯТИН з власним берегом і чудовим пляном.

Продаються участь землі від 1000 карб. за участю.

Рівна возвишена і здорова місцевість з дуже гарним краєвидом на обидва лимани і на море. Право користуван-ня берегом ділава. Великий камінь на мисті. Наукові дослідження атмосфери і ґрунту дають найкращі ре-зультати багатьох учасців вже продано. Допускається розорочка. Прошу звертатися до 26-го с. м.—Терещенів-ська 3 пом. 1, парад від вул. від 6—12 год. ран. і від 4—7 год. вечера щоденно. 2—1227

Рівна возвишена і здорова місцевість з дуже гарним краєвидом на обидва лимани і на море. Право користуван-ня берегом ділава. Великий камінь на мисті. Наукові дослідження атмосфери і ґрунту дають найкращі ре-зультати багатьох учасців вже продано. Допускається розорочка. Прошу звертатися до 26-го с. м.—Терещенів-ська 3 пом. 1, парад від вул. від 6—12 год. ран. і від 4—7 год. вечера щоденно. 2—1227

Друк. буд. в-ва „Щетно Бароцький у Київї“. Хрещатик № 40.

Московсько-українська фра-зіологія.

(Практичний підручник до звичайн. укр. мови). Книга великого формату, містить біля 800 восьми тисяч речень та приказок. Ціна 9 гривень.

Гуртовий продаж у „Робітничій книгарні“ Київ, Володимирська 16. 10—0978—6

Московсько-Український словник.

Ціна з палятуркою 24 гривні.

Гуртовий продаж у „Робітничій Книгарні“, Київ, Володимирська 16. 10—0979—6